

דף כג.

עין משפט א.

יו"ד סימן שעח סעיף ז

ז. אין אומרים שמועה ואגדה בבית האבל^א אלא יושבים ודוממים.

עין משפט ב.

יו"ד סימן שצג סעיף ב

ב. האבל בשבוע ראשון אינו יוצא מפתח ביתו אפי' לשמוע ברכות החופה^ג או ברכות המילה.

הגה: והמיקל לצאת בלילה לא הפסיד ודוקא לטייל או למשא ומתן אסור לצאת מביתו אבל לדבר האבד מותר לצאת וכן נוהגין.

ג. האבל בשבוע שני יוצא מביתו ואינו יושב במקומו ואינו מדבר, בשבוע השלישי יושב במקומו ואינו מדבר, וברביעית הרי הוא כשאר אדם. ואם מת באמצע השבוע מיד כשנגמר אותו שבוע הוי שבוע הגם שאינו שלם.

הגה: עכשיו נהגו שאין יושבין במקומם כל ל' יום ועל אביו ואמו כל י"ב חודש, ואין למנהג זה עיקר וכל אחד לפי מנהגו.

עין משפט ג.ד.ה.ו.

יו"ד סימן שצב סעיף א.ב.

א. האבל אסור לישא אשה כל שלשים^ד אפי' בלא סעודה, ולאחר ל' מותר אפי' על אביו ועל אמו ולעשות סעודה.

א. ב. מותר לקדש אשה אפי' ביום המיתה^ה והוא שלא יעשה סעודה

ב. מבריתא במו"ק כ"ז ע"א. וכת"ק שם.

ג. מתשובת הרא"ש כלל כ"ז, ומה שהאבל חייב בכל המצוות היינו במצות עשה שבגופו, כגון ציצית ותפילין או למול את בנו, אבל ללכת לחופה ולמילה לשמוע הברכות בשביל גמילות חסד, אין לו לצאת מפתח ביתו.

וכתב המהרש"ל דנוהגים לקחת ולשים עפר בנעלים במקום שהולך. באר הגולה.

ד. מבריתא במו"ק דף כ"ג ע"א.

ה. רמב"ם פ"ו מהלכות אבל ולמדו מדין אירוסין בט' באב. ועיין באו"ח סי' תקנ"א.

א"כ עברו ל' יום.

הגה: וי"א דגם לארס אסור^ו כל ל' יום וכן עיקר.

ב. ג. מתה אשתו אסור לישא אחרת עד שיעברו עליה שלש רגלים^ז.

הגה: אבל ליכנס לבית המשתה דינו כשאר קרובים.

ב. ד. ראש השנה ויום הכיפורים אינם נחשבים כרגלים^ח לענין זה.

ב. ה. אם לא קיים פו"ר או שיש לו ילדים קטנים או שאין לו מי שישמשנו מותר לקדש מיד ולכנוס אחר שבעה^ט, ואינו בא עליה עד אחר השלשים אם לא שעדיין לא קיים פו"ר.

הגה: גם באבלות על אביו ואמו מותר לישא ולבא עליה אחר שבעה אם לא קיים פו"ר.

הגה: גם עשיר שיש לו משרתים ומשרתות י"א דמ"מ אם אין בתו או כלתו אצלו בביתו שתוכל לשמשו בחפיפת ראשו או שאר דברים שמתבייש מאחרים הוי כאין מי שישמשנו.

הגה: בעל נפש יחוש ולא ישא אשה אחרי מיתת אשתו אלא אחר ג' רגלים.

עין משפט ז. יו"ד סימן שפט סעיף ה

ה. ו. כל שלשים יום אסור ללבוש או להציע תחתיו בגד מגוהץ, והוא שיהיה לבן וחדש ואפי' הוא של פשתן, ועל אביו ואמו אסור עד שיגיע הרגל והוא אחר שלשים מהפטירה ויגערו בו ג"כ חביריו.

ו. דעת הרא"ש והרמב"ן ושאני ט' באב דאבילות ישנה היא. וכרבי יוסי.

ז. טעם ג' רגלים כדי שישא אחרת ולא יהיה זוכר מן הראשונה ויהיו ב' דעות במטה. באר הגולה.

ח. כיון דלא נקראו רגלים, ובאגודה פסק דחשיבי כרגלים גם לענין זה.

ט. היינו לדעת המחבר שמתיר בסעיף א' לקדש ביום המיתה אך לא קיימא לן כך אלא רשאי לקדשה ולכנסה מיד אחר השבעה. כ"כ הב"ח. ש"ך ס"ק ה'.

דף כג:

עין משפט א. יו"ד סימן שמא סעיף א

א. מי שמת לו מת שחייב להתאבל עליו¹ והוא בבית אסור לו לאכול באותו בית אלא בבית אחר או יעשה מחיצה אפי' של סדין, ואם אין לו סדין מחזיר פניו ואוכל. ואינו אוכל בשר ואינו שותה יין, ואינו מברך ברכת המוציא ולא ברכת המזון, ואין מברכין עליו ולא מזמנין עליו, ואפי' אוכל עם אחרים שמזמנים לא יענה אחריהם אמן.

ב. אונן פטור מכל מצוות התורה אפי' אם אינו צריך לעסוק בצורכי המת. וי"א שאם ירצה ג"כ להחמיר על עצמו לברך או לענות אמן אינו רשאי, אבל בשבת ויו"ט אוכל בשר ושותה יין ומברך², וחייב בכל המצוות חוץ מתשמיש המטה.

הגה: מותר לאונן ללכת לבית הכנסת בשבת, וגם בחול מותר לו רק שאינו יכול להתפלל שם בחול.

ג. אם האונן רוצה לקבור את מתו ביו"ט ראשון ע"י עכו"ם אסור בכולן, וכ"ש ביו"ט שני שהוא בעצמו יכול לקברו דאסור בכולן.

או"ח סימן קצט סעיף ה

ה. אונן בחול שהוא פטור מלברך אין מזמנין עליו³.

עין משפט ב. יו"ד סימן ת סעיף א

א. השבת אינו מפסיק האבלות ועולה למנין שבעה שהרי קצת דיני אבלות נוהגים בו בדברים שבצינעא כגון רחיצה ותשמיש.

ב. דברים שבפרהסיא אסורים בשבת, וצריך ללבוש מנעליו ולזקוף

י. אפי' אינו מוטל לפניו אלא מוטל עליו לקוברו, אבל אחרי הקבורה גם באותו יום אין לו דין אונן.

כ. דברכות ותפילה חייב האונן בשבת. ש"ך.

ל. ואם בירך אינו מוציא אחרים דפטור הוא.

המטה מכפייתה ולא ללבוש בגד קרוע מ.

א. ג. תלמוד תורה הוי דבר שבצינעא ואסור³, אבל לחזור הפרשה כיון שחייב אדם להשלים פרשיותיו עם הצבור הוי כקורא את שמע ומותר.

א. ד. קראו לאבל לעלות לתורה ביום שבת צריך לעלות שאם אינו עולה הוי דבר שבפרהסיא ואסור. ר"ת היו קוראים אותו בכל פעם שלישי ואירע בו אבילות ולא קראו החזן ועלה הוא בעצמו, ואמר כיון שהורגל לקרותו שלישי בכל שבת הרוואה שאינו עולה אומר בשביל אבילות הוא נמנע והוי דבר שבפרהסיא.

הגה: כהן שהוא אבל ואין כהן אחר בבית כנסת מותר לקרותו, אבל בענין אחר אסור.

מ. האבל צריך להחליף בגדי חול וילבש בגדי שבת דהוי פרהסיא, ובפרט אם האבל כל השנה כולה נוהג לכבד השבת כדין. ברכי יוסף.

נ. כתב הרש"ל דאבל שיום מילת בנו בשבת אין לו לעלות לתורה, אע"פ שנהגו במקצת מקומות שאבי הבן הוי חיוב לעלות ביום מילת בנו, מ"מ לא מקרי פרהסיא אם אינו עולה. באר הגולה אות ה'.

חתן תורה שאירע לו אבילות יכול להפטר מחתן תורה. ברכי יוסף. וכן ש"ץ שרגיל לקרוא בתורה אם הוא אבל לא יקרא, שיכול להשמט וללכת לבית כנסת אחרת, שם. אם לא שזה שעת הדחק ואין ביכנ"ס אחר ואינו יכול להשמט, יש להתיר לו בשעת הדחק לקרוא. שם בברכי יוסף.